

Панченко В.А.
д.е.н., професор
завідувач кафедри менеджменту та підприємництва
Хмурін Д.О.
магістрант
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
м. Кропивницький, Україна

КАДРОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Головною метою забезпечення економічної безпеки підприємства є його довготривале, максимально ефективне функціонування на ринку та стійкий розвиток у майбутньому. З цих позицій можна виділити такі функціональні завдання: забезпечення фінансової стійкості, незалежності та ефективності діяльності підприємства; забезпечення техніко-технологічної незалежності, досягнення високого рівня конкурентоспроможності підприємства на ринку; мінімізація шкідливого впливу результатів виробничої діяльності підприємства на стан навколишнього середовища; забезпечення захисту комерційної таємниці та досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства; забезпечення високого рівня ефективності управління підприємством.

Рівень економічної безпеки підприємства залежить від різних факторів, серед яких [1]: поведінка конкурентів, невиконання контрагентами своїх зобов'язань, кризові явища в економіці, зміни кон'юнктури ринку, стихійні лиха, надзвичайні ситуації, управлінська некомпетентність, нестабільна економічна та політична ситуація в країні тощо.

Проблемі забезпечення економічної безпеки підприємства присвячували свої роботи цілий ряд зарубіжних та вітчизняних науковців: А. Вестинг, Д. Ламберт, З. Матейк, З.С. Варналій, О.А. Кириченко, А.Т. Ковальчук, В.Л. Ортинський, Т.М. Іванюта, І.А. Белоусова, Т.Г. Васильців та інші. Дослідження системи економічної безпеки загалом і за елементами проводили С.В. Кавун, Н.Ю. Гічова, А.В. Кірієнко, В.П. Пономарьов, І.О. Бланк ін. Концептуальні засади створення та функціонування системи економічної безпеки підприємства вивчали Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, О.М. Ляшенко, С.Н. Ілляшенко.

Головна мета створення системи економічної безпеки підприємства полягає в гарантуванні поточної ефективної діяльності та забезпеченні подальшого сталого розвитку підприємства шляхом своєчасного виявлення, мінімізації і запобігання внутрішнім і зовнішнім викликам, небезпекам, загрозам, ризикам. Досвід провідних країн світу підтверджує, що забезпечення економічної безпеки є гарантією незалежності, сталого розвитку та ефективності економіки, соціального благополуччя та успішної діяльності суб'єктів господарської діяльності. Так, формування дієвої системи економічної безпеки держави, галузі,

організації забезпечує захищеність від потенційних негативних впливів ринкового середовища, сприяє зростанню конкурентоспроможності. У сучасному бізнесі кадрова безпека займає головне місце серед інших елементів системи безпеки, оскільки охоплює весь комплекс заходів, спрямованих на запобігання й усунення ризиків і загроз, а також негативних для економічного стану компанії наслідків, пов'язаних із роботою й поведінкою персоналу. Незважаючи на значну кількість досліджень у соціальній та економічній сферах життєдіяльності, багато питань, пов'язаних із оцінкою та розвитком кадрової безпеки, формуванням її складових є з теоретичної і практичної точок зору відкритими для подальших розробок.

Сучасне підприємство можна розглядати, як складну систему, у якій взаємодіють матеріально-речовинна, інтелектуально-інноваційна та людська складова розвитку власної діяльності. Ефективне їхнє використання забезпечує режим економічної безпеки – це стабільне функціонування підприємства, його динамічний науково-технічний і соціальний розвиток, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам [2]. Однією з найголовніших складових економічної безпеки підприємства вважається кадрова безпека. Співробітники впливають на всі аспекти життєдіяльності фірми, вони невід'ємно пов'язані з її ефективною діяльністю.

На сучасному етапі еволюції методів управління в організаціях на перший план дедалі частіше виходить людина (персонал) як найголовніший інструмент ефективної діяльності підприємства. Персонал організації впливає на всі аспекти її життєдіяльності, а також невід'ємно пов'язаний із її економічною безпекою. Так, зростання ролі кадрової безпеки в сучасних умовах обумовлено, з одного боку, такими соціальними тенденціями, як демократизація суспільства, лібералізація економіки й ринку праці; зміна сутності контролю за персоналом; підвищення ролі управління персоналом в управлінні організацією; з іншого боку, в цей час спостерігаються процеси ускладнення праці, підвищення ролі творчості та інновацій, надання працівникам волі й автономії в прийнятті рішень, що приводить до ослаблення можливості жорсткого контролю за персоналом.

Література:

1. Вівчар О. І. Управління економічною безпекою підприємств: соціогуманітарні контексти: монографія. Тернопіль. ФОП Паляниця В. А. 2018. 515 с.
2. Колодяжна І. В., Букріна К. А. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 23. Частина 1. С. 135–140.